

20 mei 2018: Pinksteroverweging n.a.v. Genesis 11 en Handelingen 2

Lieve mensen, jong en oud,
allen kinderen van de levende Heer.

We zien hier een schilderij van Pieter Breugel,
vrij gedetailleerd van de torenbouw van Babel.
Dit schilderij hangt in museum Boijmans van Beuningen in Rotterdam.
Het is met andere topstukken uit de 15e en de 16e eeuw
uit de collectie van dit museum
een tijdje te zien geweest in musea in Japan, Tokio en Osaka.
En dit schilderij was daar een topper.

Maar het was heel opvallend
hoe er in Japan naar dit schilderij is gekeken.
En over gesproken.
Men vroeg zich daar af:
Hoe hoog was die toren?
Hoe ziet deze er van binnen uit?
Hoeveel mensen zijn er aan het werk op de toren?
En waar stond die toren eigenlijk?
Heel letterlijk werd ernaar gekeken en over gesproken.
Terwijl wij vanuit onze joods christelijke traditie
wellicht meer kijken
naar het verhaal achter dit schilderij.
Alhoewel ik me tegenwoordig ook wel eens afvraag:
Kennen we nog de betekenis van dit Bijbelverhaal.
En dit doortrekkend naar de andere lezing van vanmorgen:
Kennen we de betekenis van Pinksteren?
Welke taal en beelden gebruiken we nog om het uit te leggen?

Het verhaal over Babel
is de laatste van de oerverhalen uit het begin van Genesis.
We hebben ze gelezen vanaf de Pasen.
De schepping, Adam en Eva,
Kain en Abel, de godenzonen en –dochters,
Noach en nu de toren van Babel.
Verhalen waaruit het blijkt,
dat het lastig is om samen GOED te leven.
Maar ook dat God geeft mensen steeds een nieuwe kans.
Maar mensen, toen maar ook nu
zijn hardnekkige wezens.
Leren niet zoveel van de geschiedenis.
Zijn letterlijk en figuurlijk gesproken
steeds grensoverschrijdend bezig.
'Laten we een stad bouwen
met een toren die tot de hemel reikt.
Die toren zal ons beroemd maken,
en we zullen niet worden verspreid over de aarde.'
En dat is nu precies het tegenovergestelde
van wat God vraagt: Bevolk, bewoon en bewerk de aarde!!!

Wat is dat het...
dat mensen zo bij elkaar willen zitten?
Allemaal een beetje gelijk gestemd zijn,
elkaar kunnen verstaan?
Ja, een beetje verandering mag wel,
maar toch ook niet al teveel.....
Er verandert al zoveel in de wereld...
Dicht bij elkaar en één taal.....
Dat is toch handig?

Zelf denk ik dat het vooral angst is,
dat aan de basis van deze gevoelens ligt.
Angst voor het onbekende.
Waar gaan we heen met de wereld?
Nederland is een van de meest welvarende
en veiligste landen.
En toch zijn we bang: voor aanslagen, recessie.
En door sommige politieke partijen aangewakkerd
ook bang om vreemdeling in eigen land te zijn.

In Babel daalt God af.
Waarom doen ze dit?
Een toren bouwen om beroemd te worden?
Het is toch een teken van macht en hoogmoed?
Ja, en dat doet zich vaak voor
als de mens bij grote culturele vooruitgang
meent God niet nodig te hebben,
omdat ze zichzelf God wanen.
Nee heeft God gedacht:
Ze zitten vanuit hun hoogmoed,
maar ook angst om te verliezen
liever dicht bij elkaar dan mens te zijn op aarde.
Zo komt er een eenvormige gemeenschap.
En voor verscheidenheid is geen ruimte.
Het exclusieve 'wij' komt te staan
tegenover 'de vele anderen'.
Nationale trots wordt gevoed.

En natuurlijk mag je best trots zijn op iets,
maar het mag nooit leiden
tot een imperium of totale heerschappij.
Daarvan hebben we
al te veel verkeerde voorbeelden.
Daarom verwacht God de taal.
God wil dat mensen de aarde bewonen,
elkaar leren kennen
in hun vreemdheid en verscheidenheid.
En dat is een lange weg.
Dat kost moeite tot op de dag van vandaag.
Communicatie is niet eenvoudig.
Vele gesprekken en vergaderingen worden vruchteloos,
omdat we elkaar niet kunnen of willen verstaan.

Het is ook vaak te zien in praatprogramma's op tv.
Of in de politiek, scholen of ziekenhuizen.
Een bekend voorbeeld van een patiënt
die in spanning wacht op de uitslag en hoort:
Het is positief!
Als je de medische taal niet kent, dan denk je:
Gelukkig het is goed.
Terwijl in medische termen positief meestal niet goed is.
En kijk naar de communicatie in wereldproblemen.
Je zou je dan haast kunnen afvragen:
Had God zich beter niet met Babel kunnen bemoeien?
Zie wat er van komt?

Daarom moeten we ook kijken naar het vervolg.
Naar Pinksteren.
Daar worden vele talen gesproken
en toch blijkt er een taal te zijn
die iedereen kan verstaan.
We zeggen van Pinksteren ook wel
dat de kerk wordt geboren.
Maar ik denk nog meer dat er nieuwe mensen
worden geboren.
Mensen die door de kracht van de Geest
een vlammetje kunnen en willen verstaan.
En misschien denkt u wel:
Nou ik heb niet zo'n vlammetje zoals de leerlingen.
Maar we verstaan toch allemaal de taal van:
vreugde, vriendelijkheid, liefde en geduld,
elkaar een zoen geven of een aai over de bol.
Overall hebben mensen honger
naar liefde en geborgenheid.
Naar de vruchten van de Geest.
In Israël, de Gazastrook, Syrië, Afghanistan, Afrika.
Maar ook hier in Salland in Wijhe.
Dat is de taal die verbindt en verheldert.
Dat Pinkstervlammetje,
waarvan u misschien denkt dat u het niet hebt,
dat vlammetje is gewoon de stem van je geweten.
Dat klinkt als er iets niet in de haak is.
Zo werkt de Geest, als stem van je geweten.
En je bent zelf verantwoordelijk voor het volume.
Je kunt de knop uitzetten,
maar je kunt deze ook iets harder zetten,
zodat de Geest nog beter werkt.
En als je dat toelaat, merk je de vlam.
Dan spreken we Gods taal.
Een universele taal over grenzen heen.
De taal van liefde, geduld,
waardoor roddel en achterklap kunnen verdwijnen
Een schouderklop, een kaart, een beetje aandacht.
Het hoeft niet hoogdravend.
En hier staan brandende kaarsen.

Na de dienst mag u een kaars meenemen
en geven aan iemand waarvan u denkt:
Die heeft het nodig, of die heb ik tekort gedaan,
of met hem of haar ben ik blij.
Doe maar gewoon,
laat die vlam van de Geest maar waaien,
Geef er de ruimte aan door het lucht te geven.
Want anders gaan de vlammen zo uit.
Het is vuur van het begin, wij ademen het in.
Het is Gods woord dat antwoord vraagt.

Mogen we daarnaar leven.
Amen